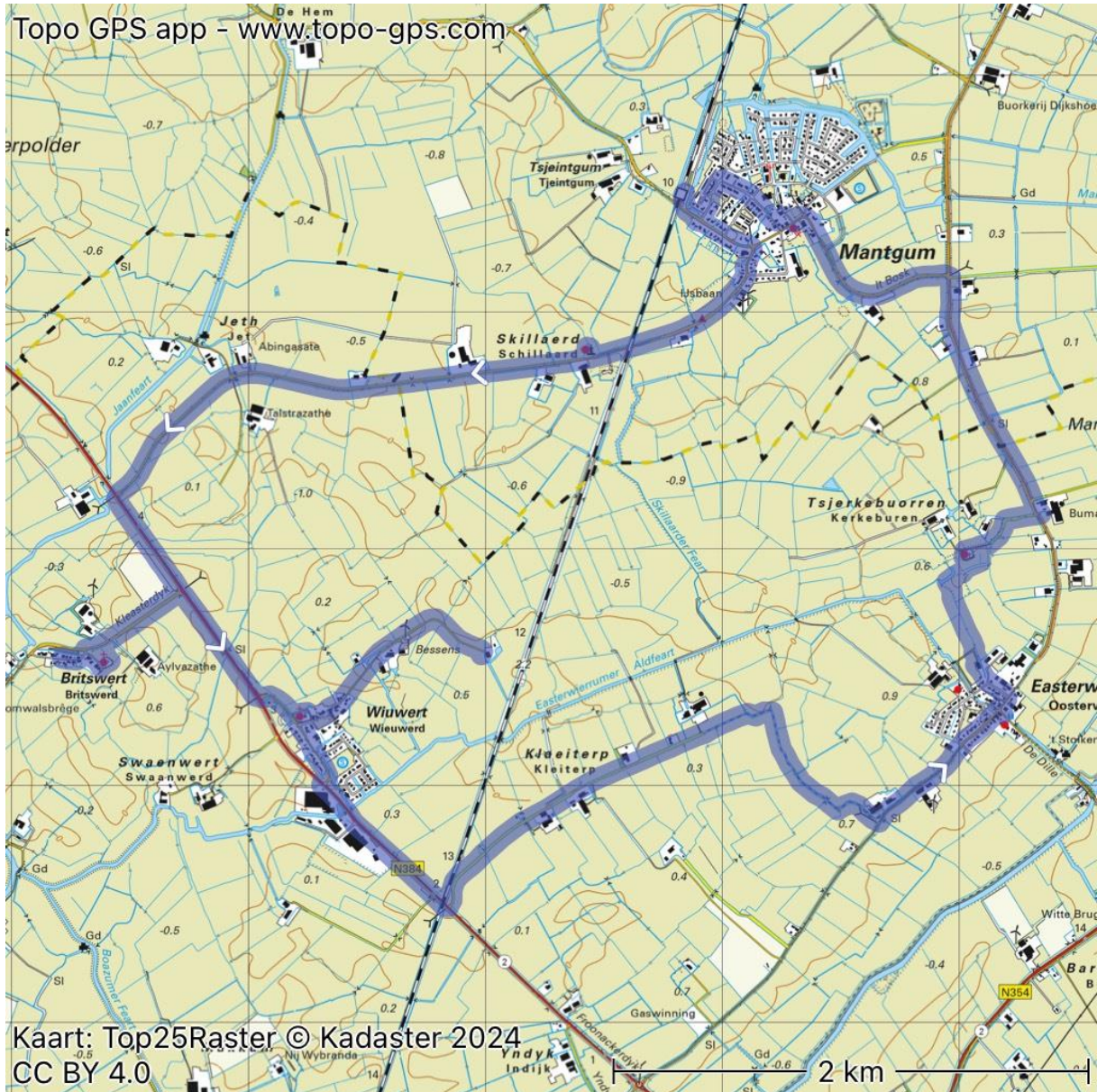

Koloniale wandeling Wiuwert: Naar een ander leven

Startpunt: Station Mantgum

Eindpunt: Station Mantgum

Parkeren: Station Mantgum

Horeca: café in Mantgum na 1700 uur

Musea: Kerk Britwert (sleutel ophalen; niet op zondag)

Kerk Wiuwert met tentoonstelling: 1 april-31 okt; niet op zondag)

Lengte van de wandeling: 18 km

GPX-bestand: Topo GPS koloniale wandeling Wiuwert

Verscholen in de Friese greidhoek dacht in de 17e eeuw een aantal mensen over een nieuw bestaan ergens in de Nederlandse koloniën. Bij een theoloog bleef het bij dromen. Een jonkheer, twee freules en een kunstenaar reisden daadwerkelijk af naar Suriname. Alleen de kunstenaar maakte haar droom waar. Deze rondwandeling door het weidse Friese land voert langs de paar tastbare draden tussen hen en Frieslands koloniale verleden.

Route

1. We beginnen deze koloniale wandeling op station Mantgum. Met je rug naar de spoorlijn rechtsaf. Op de T-splitsing linksaf. Op de driesprong bij wandelknooppunt 87 rechtsaf, Skillaerderdijk, in de richting van wandelknooppunt 34. Je passeert na enige tijd de spoorlijn. Steek de N 384 over naar wandelknooppunt 34 aan de overzijde van de weg. Daar linksaf over het fietspad langs de N384 naar wandelknooppunt 42. Hier rechtsaf, de Kleasterdyk die je naar het mooie kerkje van Britswert brengt. Hier ligt de theoloog **Christianus Schotanus** begraven. Bij de deur van de kerk is aangegeven waar je de sleutel kunt ophalen (in 2024 Buorren 8). Zeer de moeite waard. Na een bezoek aan de kerk teruglopen naar wandelknooppunt 42. Daar rechtsaf over het fietspad.
2. Sla net voor Wiuwert de eerste weg linksaf: Labadistendijk. Je loopt in de richting van de kerk van Wiuwert. Eerste straat rechts: Terp. We lopen voorbij de kerk. Op de T-splitsing links en min of meer rechtdoor: Bessens. Loop dit weggetje af tot nr. 16. Achter deze boerderij lag in de 17e eeuw de Thetinga- of Waltastate, die helaas rond 1733 is afgebroken. Wat achterblijft zijn wat tekeningen en de verhalen over de bijzondere banden tussen deze state en de Nederlandse kolonie Suriname. De eerste connectie is **Cornelis van Aerssen van Sommelsdijk**, die in 1674 de Waltastate met de omringende landerijen erfde. In 1683 vertrok hij als gouverneur naar Suriname. Hij had de state al in 1675 verkocht aan zijn drie zussen **Anna, Maria en Lucia van Aerssen van Sommelsdijk**. Zij waren aanhangers van de religieuze leider Jean de Labadie. Zij boden op de state onderdak aan de religieuze gemeenschap van de labadisten. Twee zussen probeerden in het kielzog van hun broer ook een labadistengemeenschap op te zetten in Suriname. Een aantal jaren maakte **Maria Sybilla Merian** deel uit van de labadistengemeenschap in Wiuwert. Waarschijnlijk inspireerde haar dat tot haar studiereis naar Suriname. Die resulteerde in 1705 in het wereldberoemde boek *Metamorphosis insectorum Surinamensium* (Metamorfose van de insecten in Suriname).
3. Loop de Bessens weer terug en dan de Terp op tot bij de kerk met kerkhof. De kerk met de beroemde mummiekelder is een bezoek meer dan waard. De kerk werd rond 1200 gebouwd, de graf(mummie)kelder stamt uit 1609 en was bedoeld voor de familie Van Walta. Wie hier precies zijn bijgezet en gemummificeerd weten we niet.

Maar waarschijnlijk was de gemummificeerde goudsmid uit 1705 lid van de labadistengemeenschap. In het koor van de kerk is ook een tentoonstelling ingericht over de labadistengemeenschap, Anna Maria van Schurman, de freules van Aersssen van Sommelsdijk en Maria Sybilla Merian. Kijk ook rond op de begraafplaats waar Lucia van Aerssen van Sommelsdijk mogelijk begraven is. Haar zussen Anna en Maria zijn evenals broer Cornelis waarschijnlijk begraven in het familiegraf in Sommelsdijk.

4. Loop na het bezoek aan kerk en kerkhof de terp verder af naar de Labadistendijk en sla die naar links in. Met een bocht naar rechts kom je weer uit op de N 384. Sla hier linksaf. Blijf langs deze weg lopen tot vlak na de spoorwegovergang. Daar scherp linksaf, een betonplatenfietspad, in het buurtschap Klaeiterp, in de richting van wandelknooppunt 17. Blijf deze weg volgen die na verloop van tijd versmalt tot een fietspad tussen twee waterlopen. Met een flink aantal bochten kom je uit op een T-splitsing met een grotere weg, de Hegedyk. Hier linksaf nog steeds in de richting van wandelknooppunt 17.
5. In het dorp Easterwierrum kom je uit bij wandelknooppunt 17. Rechtdoor lopen naar wandelknooppunt 18. Daar linksaf, Skuorrehofwei. Je loopt over het tegelpad links van het voetbalveld, langs clubgebouw de Tysker, verder rechtdoor naar de boom met een X in de rechterhoek van het veld. Daar rechtsaf en dan linksaf, een pad door het weiland met rechts een sloot. In de verte zie je een bruggetje. Steek het bruggetje over (aanduiding Aldolphuspad) en verder rechtdoor het weiland naar het tweede bruggetje. Rechtsaf dit bruggetje over en aan het eind van het brugje links en bij de vaart rechtsaf naar het derde bruggetje. Daarna rechtdoor lopen richting een sloot. Vandaar zie je links een wit hekje tegen een terp aan. Loop daar naar toe. Dit is wandelknooppunt 12.
6. Bij wandelknooppunt 12 rechtsaf. Met een bocht naar rechts kom je uit bij een voorrangsweg en wandelknooppunt 70. Hier linksaf naar wandelknooppunt 75 over het fietspad aan de linkerkant van de weg (de Tsjerkebuorren – wordt Hegedyk). Bij wandelknooppunt 75 linksaf, It Bosk, naar wandelknooppunt 88 aan de rand van Mantgum.
7. Bij wandelknooppunt 88 linksaf richting de kerk. Aan het eind met de bocht naar links zodat je voor de kerk uitkomt. Tegenover de kerk rechtsaf Frijbuorren. Daarna het eerste smalle klinkerstraatje linksaf. Op de T-splitsing rechtsaf: Master Jansenstrjitte. Vervolgens de tweede straat rechts inslaan: Gibbeflecht. Deze straat eindigt in een T-splitsing. Hier rechtsaf: Seerp van Galemawei. De eerste straat rechts brengt je weer bij het station van Mantgum.